

קידושין ע-א

עניין: כל הפוסל במומו פוסל

מהרש"א ח"א

וב"ב הפוסל פסול ואינו מדבר בו. מפרש"י נראה דאינו מדבר בשנתה לא קאי אכל הפוסל אלא אכל הפסול וז' כללות קמני ולא משמע כן גם קשה וז' כלל הפוסל הוא פסול דהא איכא שפוסל באמת ורש"י הרגיש בזה ופירש כל הפוסל מגדף תמיד כו' ועיקר חסר מן הספר וע"כ נראה דכלל חלף קמני וה"פ כל הפוסל פסול ובאזיזה פוסל אמרתי לך זמני שאינו מדבר בשנתה של עולם שהוא מוכיר גנאי ופסול של אנשים ואינו מוכיר לעולם שנתן ויחסון זהו ודאי פסול הוא ושמאל מוסיק בזה דכל הפוסל הוא פסול זמנו זה גופו שהוא פוסל כדמיימי מהך עובדא דהוה רגיל דקרי לאינשי עבדי ולא היה רגיל בשנתן כמו שעשה לרב יהודה ונמלא שהיה עבד וק"ל:

רבי צדוק הכהן

דובר צדק אות ד' (ריח)

[ריח] וכנודע במראה אדם דנביאים עיין שושן סודות (סט, ב, אות הכה) ובספר תורת עולה להרמ"א (א, יד), שהגם שלא ידע בקבלה עמד בכל זה בשכלו ונבעל נובלות חכמה טפל עליו

תורת העולה לרמ"א

ח"א פי"ד

זה כי נראה לי שהוא האמת בענין מראות הנביאים שראו הכבוד בדמות האדם שהוא דמות הנביא בעצמו. ולזה אמרו רבותינו זכרונם לברכה. גדול כחן של נביאים שמדמין הצורה ליצרה. רצה לומר צורתן שראו דמו ליצרה והוא מאמר כפשוטו לפי דרך זה. ודע כי הבחיי (במדבר י"ב) כתב קצת מעין זה סוף בהעלותך אבל לא אחז דרכנו בזה ועיין שם. אך בפרשת כי תשא כתב שם ז"ל בפסוק (שמות כ"ג י"ז) יראה כל זכורך שהענן היה זך ובהיר מאוד כמראה של זכוכית שכל המסתכל בו נראית צורתו מתוכו כו' הרי ראייה למה שכתבתי בענין הנביאים. וכן כתב בעל מנחת יהודא פירש מספר מערכת אלהות וז"ל שם. האדם שנתבאר והוא קרוב לציירו אצל השכל. גם ברעיא מהמנא פרשת בא (וזהו ח"ב מ"ב:) כתב וז"ל כד נחת לאמלא עליוהו ויתפשט על בריין יתחזי לכל חד כפום מראה וחזיון ודמיון דלהון והאי איהו וביד נביאים אדמה ובגין דא י"מ איהו אף על גב דאנא אדמה לכו בדיקוניכו אל מי תדמינוי ואשוה כו'.

רוח חיים אבות פ"ב מ"א

גאון כבוד ותפארת: (הג"ה ויבואר עוד ע"ד מליצה מה"כ (משלי כ"ז) כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם. כי הנה ידוע כי כל הפוסל במומו פוסל (קידושין ע:)) וכי מי שהוא זך לבב לא ירגיש כלל ערמת וחטאי הבריות. אך מי שהוא בעצמו כן יעריסומלוכלך בחטאים הוא מרגיש מיד בחבירו העושה כמעשהו והכרת פשעי חבירו הוא כמו מראה מלוטשה המראה לאדם צורה כצורתו אם לבן ואם מפוחם והרואה צורה מפוחמת במראה הלא ידע כי בנפשו הוא וליבון הוא צריך. וז"ש כמים הפנים לפנים הצורה אשר רואה לעומתו במים כן צורת עצמו כן לב האדם לאדם מה שהוא רואה ומכיר בחבירו גם בקרבו תשכון העול והחטא הלזה. ומה שרואה חטא בחבירו הוא בעצמו יפשט בפשטו כי יש בו אותן חטא, אבל אמרו [נגעים פ"ב ט"ה] כל הנגעים

ערבי נחל פרשת לך לך

בשם הבעש"ט

הבטה. וביארתי, על פי מה שכתב בספר תולדות יעקב יוסף סוף פרשה זו (אות ג מלות מילה) על פסוק (מלבי, לז, יט) נצור לשונך מרע כו' סור מרע ועשה טוב. וביאר על פי דברי הבעש"ט, שאמר כי האיש אשר הוא נקי לגמרי ולא פגם כלל מעולם אפילו כל דהו, אי אפשר לו לראות רע בשום אדם, או שישמע מרע שעשה שום אדם, כי לא יזמין לו השי"ת לראות רע או לשמוע שום רע, ולכן כשרואה האדם איזה איש שעושה רע, או שמספרים לפניו מאיזה איש שעשה רע, ידוע ידע בבירור שיש בו שמץ מנהו מאותו הדבר, אף אם הוא צדיק מ"מ יש בו קצת מהקצת מאותו הענין, והזמין לו השי"ת ראייה זו או שמיעה זו בכדי שישים אל לבו לשוב ולתקן הפגם ההוא, ואז עי"ז ישוב גם האיש ההוא העושה רע, כי הוא תלוי בו,

שושן סודות (לתלמיד הרמב"ן) דף סט, ב

פיר' גדול כחן של נביאים המדמים למה ליוצרה כצ' פירשנו בזה שקדם בזה הבור מיה שנכאש לנו אלא אח"כ מלאח מיאמר לקדמונים בזה ומלאני לזי לכחצו כי הוא כמבאר: למה שקדם וז"ל הש"י פיר' והוא אמר לי הסכם המשכיל ל"ד נתן וז"ל רע כי שלימות סוד הנבואה לנביא שפלאוס יראה לזרת עצמו מנהגות לפניו וישכח את עצמו ויתעלם ממנו ויראה לזרת עצמו לפיכך מדרת עמו ומגדת לו העמידות ועל סוד זה אחז"ל גדול כחן של נביאים שמדמין הצורה ליצרה. ואמר החכם אבן עזרא השומע חלם והמדבר חלם עכ"ל וכתב החכם אחר כמנב' על ז"ל וז"ל ואני בפה הליקויהתבודד' קרה אח אשר קרני והאור שראיתי אולך עמי כאשר זכרתי בך' שערי לך חלם אראה לזרת עצמי לנגד עצמי עומדת לזה לא זכיתי ולא יבולתי